

Foreningen til Udvikling af Alderdommens Muligheder
- en forening for de uprøvede ideer og projekter

Hvem kan tillade sig at bede om at arve
Møder flyttet fra onsdag til mandag
Referater af FUAM-møder

Det er guld værd (om slidgigt)
Boganmeldelser

2

27. årgang
August 2007

Bestyrelse

Knud Ramian	8627 4042
Tove Holm (sekretær)	8617 9065
Søren-Peter Pedersen (kasserer)	8613 4788
Traute Larsen	8615 5917
Klara Juul-Madsen	8625 6049
Kirsten Trollegaard Jørgensen	8636 2511
Irma Magnussen	8625 9804

Suppleanter:

Birthe Grønhøj	8652 3224
Børge Helmer	8627 2900

Redaktør

Traute Larsen, Duevej 17, 8210 Århus V
Tlf.: 8615 5917 E-mail: traute@mobilixnet.dk

Layout og sats:

Børge Helmer, Storchøjvej 16, 8320 Mårslet
Tlf.: 8627 2900 E-mail: bh@borge-helmer.dk

Sidste frist for stof til Nyhedsbrev nr. 3/2007:
1. november 2007

Læs i dette nummer

Leder: Hvem kan tillade sig at bede om at arve?	3
Rådmænd Dorthe Laustsens svar på FUAMs brev	4
Enhver skal leve sit liv fuldt ud	6
Fra Klaras køkkenkrog	8
Det er guld værd (om behandling af slidgigt)	9
Om VEGA (hverdagsliv hos gamle	10
Har medierne magt over politikerne?	12
Referat af FUAM-mødet den 14. marts 2007	16
Referat af FUAM-mødet den 11. april 2007	20
Referat af FUAM-mødet den 9. maj 2007	24
Kommende møder	27

Hvem kan tillade sig at bede om at arve?

Kræftens Bekæmpelse, andre patientforeninger, dyreværnsforeninger (Kattens Værn) og humanitære foreninger har dyre annoncer i aviser og blade, hvor de opfordrer (ensomme?) til at gøre testamente.

Vi ser det dagligt. Det kan åbenbart betale sig at annoncere og yde gratis advokatbistand, for det griber mere og mere om sig. Det gælder om at komme først, og der annonceres med "at lade arvingerne gå"; der er ikke diskretion om sagen. Det er lovligt, men er det også uangribeligt? I min ungdom kaldte vi det "at fiske i rørt vande". Hvad går der ikke tabt af familiehistorie og historier og fotos, når udenforstående skal rydde op og arve. Som alternativ er det måske godt, at muligheden er der, hvis der ikke er andre arvinger.

FUAM vil i efteråret sætte Efterlændskaber under lup. Hvad arver man uden at bede om det? Hvad vil vi gerne huskes for? Skal vi donere organer til brug for transplantation? Hvad med den sociale arv. Hvad er vandregæld? Efterlændskaber har mange ind- og udgange, og vi vil sætte ord og debat på enkelte dele af temaet hen over vinteren.

Hver person er unik og har sin egen historie, alle har en god historie, deres egen. Mange gange er det allermest spændende for børnebørns generationen at høre familiens historie. De

vil gerne vide noget om deres rødder. Det er mere spændende at høre om bedsteforældre og oldeforældre end at høre om forældrene, sådan er det ofte. De, der fortæller og skriver ned om familien, hvad de nu kan huske, vil have det mest trofaste publikum hos deres børnebørn og oldebørn. Der vil blive skønnet på det.

Begravelse og gravsted er noget, man kan tænke over og skrive lidt ned om for at lette det for næste generation, men det skal jo gøres i god tid, inden man får brug for det, hvis det skal gøre gavn. Testamente er mere alvorligt og kræver advokatbistand. Da jeg var barn og ung, synes jeg, det var uhyggeligt og lidt mærkeligt, at gamle mennesker talte om døden. Senere som voksen har jeg mødt og møder stadig flere gamle mennesker, som lever deres liv i ro og forankret i deres livsindstilling, som præger hele deres måde at indrette sig på, tænke og tale. De taler også om deres egen død på en rolig og afklaret måde.

Ambrosius Stub skrev følgende vers, som jeg af en eller anden grund stadig kan huske. Dengang syntes jeg, det var noget besk, nu synes jeg bedre om det. Det faldt mig ind nu, hvor vi i FUAM har sat efterlændskaber op som vinterens emne på møderne. Hvad arver man uden at bede om det?

TL

Vel født er vel en Trøst
Dog bedre vel opdragen
Vel-stand er Livets Lyst
Vel død er hele Sagen
(Ambrosius Stub 1705-1758)

Svar fra rådmand Dorte Laustsen på FUAMs brev af 19. februar 2007 (side 3 og 4 i sidste nyhedsbrev)

2. marts 2007

Kære Tove Holm

Mange tak for dit brev af 19. februar 2007. Det glæder mig meget at I hos FUAM har fundet Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg værdspil inspirerende. Det glæder mig ekstra meget, at I som borgere også kan få nogle gode diskussioner på baggrund af Værdispillet.

Værdispillet har været beregnet for de medarbejdere, der til dagligt kan stå i dilemmaer, som kan være svære at tackle. Medarbejderne har været glade for det, fordi det giver dem muligheden for at diskutere eventuelle problemstillinger allerede inden de opstår.

Vi har fra starten ikke tænkt værdispillet som en mulighed i forhold til borgerne og interesseorganisationer, men det er klart - ikke mindst set i lyset af jeres henvendelse - at også her har Værdispillet et potentiale. Derfor vil jeg også bede afdelingen for Personale og Organisation, som til dagligt står for udbredelsen af spillet, om at tage kontakt til eventuelle borgergrupper, der kunne have interesse i at afprøve spillet.

I påpeger i jeres brev at værdierne kun er ord, mens det afgørende er hvordan dilemmaerne forvaltes i praksis. Det er jeg delvist enig i, jeg mener dog også at værdierne fortæller noget om vores organisation og arbejdsplads. Men det er klart at det, der virkelig bliver synligt for borgerne, er hvordan værdierne bliver forvaltet i praksis.

I Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg glæder vi os over at vi har været på forkant med udviklingen af værdier i Århus Kommune. Og jeg vil godt slå fast, at der på ingen måde er tale om værdiafvikling - tværtimod, i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg arbejder vi frem mod mere værdistyring, idet det er vores opfattelse at værdistyring er klart at foretrække frem for regulering.

Værdiledelse, teamorganisering og selvledelse er alle omdrejningspunkter i personalepolitikken i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg. Det er så at sige løftestangen i forhold til vore overordnede værdier. Medarbejderne skal vise respekt for de ældre og engagement i udførelsen af vores service til de ældre. Glade medarbejdere medfører god service og god service er en forudsætning for, at Afdelingen kan fremstå med troværdighed over for borgerne og for, at der kan være tillid til den service og omsorg vi yder fra Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg. Det er efter min opfattelse meget vigtigt at få medarbejderne inddraget i processen omkring værdiudvikling, for en medinddragende og attraktiv arbejdsplads er i sidste ende til gavn for vores ældre medborgere.

Afslutningsvist vil jeg gerne takke jer for jeres tilbagemelding, det er altid rart at høre hvad andre synes om de projekter vi sætter i gang. Ikke mindst når man får så konstruktiv tilbagemelding som det her er tilfældet.

Med venlig hilsen

sign.

Dorthe Laustsen
Sundheds- og omsorgsrådmand

Mandag bliver den nye mødedag i FUAM

Den anden mandag i måneden kl. 16.30 -18 i Møllestien

Det er ikke altid, vi kan få det, som vi gerne ønsker. FUAM kan ikke længere låne lokalerne i Møllestien om onsdagen, en anden klub lige så gammel i gårde som FUAM, har været mere heldige end vi, så nu har vi i stedet for fået lov at låne Dagligstuen om mandagen. Så prøver vi det. Vi må undvære caféen og den lune ret efter møderne.

Enhver skal leve sit liv fuldt ud

At vi i tide skaber de rammer, de netværk, de interesser og de sociale relationer, der følger med én over i senior-årene. Det handler om, at vi gennem livet – billedligt talt – sparer op i "kvalitetsbanken"

Kvalitet i livet. Ja, tak. Mere af den slags. Hvor enkelt kan det være? - Og hvor svært?

Præsident John F. Kennedy sagde: Du skal ikke spørge om, hvad samfundet kan gøre for dig. Du skal spørge om, hvad du kan gøre for samfundet. Lettere omskrevet betyder det, at vi som udgangspunkt selv skal tage hånd om eget liv – og om hinandens liv.

lationer, og de tilfredsstillende os som mennesker. Fælles er også, at disse roller skaber glæde – og gode fornemmelser i maven. Det er roller, der giver os mulighed for at give noget af os selv og for at blive nyttiggjort. Det er roller, der lukker op for, at vi kan dele viden og erfaring med andre. Og det er roller, hvor vi i et åbent samspil – og undertiden også i et modspil – får mulighed for personlig udvikling og mod på forandringer. Mod på forandringer – ikke for forandringernes egen skyld – men forandring af hensyn til at nå videre ved at bringe ens eget liv i spil - og ved at mærke, at jeg lever.

Min fars motto var, og nu bliver det tysk: "Jeder hat sein Leben ganz zu le-

Velkomsttale af *Hosea Dutschke* til Ældrerådets konference om "Livskvalitet – hvordan" den 8. maj 2007 på Århus rådhus. FUAM har fået lov til at bringe denne velkomsttale

Vi mennesker identificerer os – selv sagt – med de roller, vi har, og med de mennesker, vi omgås. Vores identitet og selvforståelse, vores opfattelse af at være til nytte, af at være værdifuld – ja, det er kvaliteter, der dannes i samspil med andre. Det kan være i rollen som erhvervsaktiv, som ægtefælle, som forældre, som frivillig i en seniorforening, i et brugerråd, i et ældreråd – Det giver os livskvalitet.

Fælles for de fleste af disse roller er, at de skaber indhold i tilværelsen, de skaber netværk, de skaber sociale re-

ben" og på dansk: "Enhver skal leve sit liv fuldt ud". Og det har vi nu engang selv det største ansvar for, at det sker.

Men, hvad er det egentlig, vi vil med livet som seniorer? Jeg er ikke spåmand eller fremtidsforsker. Jeg har heller ingen krystalkugle.

MEN: Socialforskningsinstituttets rapport "Alderdommens aktive kvinder og mænd" har et par gode budskaber, men også et vigtigt obs. For det første møder flere og flere ældre deres alderdom mindre nedslidte end

tidligere generationer og med udsigt til flere leveår. For det andet mener flertallet af morgendagens seniorer, at de vil fortsætte deres hidtidige aktiviteter. Ja, muligvis vil de endda være endnu mere aktive, viser rapporten fra Socialforskningsinstituttet.

Men det er også sådan, at kommende seniorer, der i dag er meget lidt aktive, også vil være passive som seniorer. En sådan form for passivitet er ikke sundt for ens helbred. Hverken det fysiske eller det mentale. Og hvad skal vi så stille op med denne viden?

Ja, vi ved, at vi for en stor dels vedkommende selv er herre i eget hus – at vi selv kan vælge, om vi vil leve os til et godt liv – eller det modsatte. Her kan man ikke forvente, at andre tager over. Det handler om, at vi i tide giver os selv – og hinanden – nogle gode vaner. At vi i tide skaber de rammer, de netværk, de interesser og de sociale relationer, der følger med én over i senior-årene.

Det handler om, at vi gennem livet – billedligt talt – sparer op i ”kvalitetsbanken”.

Og.....Det er aldrig for sent at begynde at spare op.

Opsparingen i ”kvalitetsbanken” gælder ikke mindst i forhold til familien. Besøg hos dit barnebarn er blot en ud af mange opsparingsformer.

Opsparingen skal være det overskud, som vi kan hente af, når der i perioder ikke er så megen medvind på cykelstierne. Det overskud kan der være brug for, når vi f.eks. siger farvel til arbejdspladsen, til familieboligen, til ægtefællen, til gode venner og naboer. Og glem ikke, at opsparingen i ”kvalitetsbanken” formentlig giver verdens højeste forrentning! Det er den sikreste vej til kvalitet i livet.

Ingen kan ændre det faktum, at livet kommer, og livet går.

Men vi kan hver især – og sammen – påvirke vilkårene og dermed kvaliteten. Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg vil på alle mulige måder støtte aktivt op om at skabe mere kvalitet i livet.

Men skal det lykkes ordentligt, så er der brug for, at frivillige, foreninger, brugerråd, aktivets- og caféråd, ældreråd og mange andre aktører på ældreområdet spiller aktivt med.

Og endelig så handler det om, at du og jeg tager ansvar for eget liv.

Jeg er overbevist om, at Ældrerådets Fritids- og Kulturudvalg med dagens konference er med til at skabe nye rammer for, hvordan vi opnår mere kvalitet i livet. Med disse ord ønsker jeg alle en inspirerende og udbytterig dag.

Hosea Dutschke, Direktør.

Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg, Århus Kommune

Brug FUAMs hjemmeside:

www.fuam.dk

Fra Klaras køkkenkrog

Grundet omstændigheder, af-født af at være gammel og uarbejdsdygtig, sidder jeg, som så ofte og reflekterer over det liv, der har været mit i 86 år.

Når jeg får lyst til at udtrykke mine tanker på skrift, er baggrunden den, at alt omkring mig signalerer effektivitet, indtjening og forbrug. Som modtager af "Nyhedsavisen" springer det mig i øjnene, at der på forsiden står: "Køer mobbes til døde". Ordene derefter handler om dyrevelfærd! Efter at have læst artiklen er det så, jeg rystet sætter mig tilbage i stolen og lader et langt livs oplevelser passere.

I den lille stationsby hvor jeg er vokset op, byggede mine forældre hus i 1924. I haven blev der plads til 10 bistader, som var min fars hobby efter en arbejdsdag ved Statsbanerne. Bierne såvel som haven knyttede bånd mellem før og nu for mine forældre, der begge var vokset op på landet. Mange timer blev brugt ved bistaderne. På et tidspunkt blev der anbragt en liggestol, så min far kunne følge biernes arbejde, om det var honning eller pollen, de slæbte til huse. Mærkværdigvis erindrer jeg ikke, at min far var generet af bistik.

Når tiden var inde, skulle der slynges honning, og da var vi alle med. Vokslag blev skrællet af tavlerne, og vi børn fik en del, der fungerede som datidens tyggegummi. Den nyslyngede honning blev gennem lang tid gemt i spande, hvor der jævnlige blev rørt i det, indtil det var tid at fylde på glas. Her stivnede det, blev fast og

hvidt og klar til at smøre på brødet. Og her er det, mine tanker går til en far, der fortalte mig, at nu havde vi taget det forråd, bierne skulle leve af vinteren igennem. Det forpligtede os som mennesker til at give noget tilbage. Derfor blev ikke al honning taget fra bierne. Noget blev tilbage, og som erstatning for det fjernede kom en tid, hvor bistaderne blev tilført sukker vand. Ikke alle biavlere lod bierne beholde en del af den indsamlede honning, hvad min far kunne udtrykke sin forargelse over.

Mine skoleferier blev alle tilbragt hos familie på en gård. Ferie her var for mig at blive en del af det hverdagsliv, der udspandt sig her, uden at kravene til min kunnen oversteg kræfter og evner. Derfor er det med glæde, jeg mindes at have lært at malke en ko, at binde neg, sætte i skok, ride hestene hjem fra marken efter en høstdag. At være med, når kornet skulle køres hjem osv. For slet ikke at tale om når høsten var i hus, loen var pyntet, og vi dansede, spiste og sang sammen med naboer. Også her fik jeg set "dyrevelfærd". Koen, der skulle kæleve, soen, der fik grise osv. Kærlige hænder var der dag og nat! Det var det arbejde, der skulle gøres, der blev delt ud til de mennesker, der nu engang var afhængige af det produkt, der skulle være baggrund for deres trivsel. Og så er det, mine tanker bevæger sig ud på egne "vildveje".

For hvad er det, der ændrer hverdagen?

28.3.2007 Klara Juul-Madsen

Det er guld værd

Da jeg var sidst i trediverne, begyndte jeg at få slidgigt, først i fingrene, og senere gik det ud over hofterne. Jeg blev hjulpet med hofteoperationer og er taknemmelig for de fremskridt, der er sket i min generation. Når jeg tænker tilbage på "de gamle" i min barndom og ungdom, var de krumbøjede og havde svært ved at gå.

I slutningen af 2005 fik jeg smerter i højre skulder og arm, men tænkte i begyndelsen, at det nok ville gå over, hvis jeg blot holdt led og muskler i gang med træning. Da jeg fik problemer med at sove på grund af smerterne, søgte jeg læge, som gav mig blokader, der hjalp, men kun for en tid.

Det var også galt med lænden, jeg havde svært ved at bøje mig, og alt praktisk arbejde gik meget langsomt.

For nogle år siden hørte jeg om "Guldlægen", læge Hans Kryger Kjerkegaard, som behandlede slidgigt med implantation af guld. Tre mennesker i min nærmeste kreds har søgt og fået hjælp af ham. En var stærkt plaget af slidgigt i tåleddene, en anden i tommelfingerleddet og en tredje i knæleddet. De har alle fået fuldstændig eller betydelig smertelindring.

Jeg havde derfor ikke mange betænkeligheder at overvinde ud over de økonomiske.

Lægen foregiver ikke at kunne helbrede slidgigt. Han kræver et røntgenbillede og helst også en røntgenbeskrivelse, og behandlingen består i, at han undersøger det smerteplagede område. Der-

på lægger han en lokalbedøvelse. Det gør lidt ondt som ved enhver injektion, men han er omhyggelig med at vente, til den virker. Derpå indlægges de små guldstykker, og det er helt smertefrit.

Jeg fik først behandlet skulderen og 3 uger senere lænden. I nogle dage efter behandlingerne har jeg følt ømhed på injektionsstederne, men derefter har jeg oplevet en lettelse, fordi smerterne aftog. I skulderen og armen er de ikke forsvundet, men mindsket betydeligt, og i lænden er der sket en virkelig bedring. Jeg kan igen stå ud af sengen uden at skulle bruge hænder og arme for at komme på ret køl. Det føles befriende – næsten mirakuløst.

Jeg er ikke i tvivl om, at det må være en god forretning. Hver behandling koster mellem 6.000 og 8.000 kr. Men der ligger også en lægefaglig uddannelse bag og derefter mange års kurser og erfaringer. Han har oplyst, at han har behandlet 6000 personer, siden han begyndte i 1996, og 75 % har fået smertelindring – nogle af dem fuldstændig smertefrihed.

Jeg ville ønske, der havde foreligget en videnskabelig dokumentation for behandlingens effektivitet. Derved måtte vel både sygesikringen og sygeforsikringen være parate til at give tilskud. Det er ikke småpenge, staten bruger på behandling af gigtpatienter, og jeg er sikker på, at rigtig mange smerteplagede mennesker kunne få hjælp og undgå dyr og undertiden skadelig medicin.

Tove Holm

*Lægens adresse er:
Hans Kryger Kjerkegaard
Fonnesbechsgade 18 B
7400 Herning*

At have øje for hverdagslivet

Forstået som livets gang på tværs af tid og rum. Livet består af en strøm af øjeblikke, situationer eller hændelser, som vi umiddelbart kan tale med hinanden om, når vi skal fortælle, hvorledes vores dage, uger eller år er gået.

VEGA står for hverdagsliv hos gamle og dækker over et netværk af mennesker, der skaber viden om menneskers hverdagsliv.

Central person er psykolog Knud Ramian, center for kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.

Hverdagslivet er ofte trivielt og upåagtet, men det er hverdagene, der er flest af, og de er grundlaget for hele vores tilværelse. Men hele hverdagen kan nemt blive truet, når daglige foreteelser som badning, påklædning, toiletbesøg, indkøb og madlavning begynder at volde problemer. Når man bliver afhængig af andres hjælp.

VEGA-netværket har beskæftiget sig med at opsamle viden om gamles hverdage for at blive klogere på hverdagslivet. På livsmønstret for den enkelte. Hvad bidrager til, at en hverdag fungerer eller ikke fungerer, hvad er en god dag for den enkelte. Har der været gode stunder. Tiden er i fokus. VEGA har fokus på gamles anvendelse af tiden. Gode stunder og gode dage. Måltider og madlavning, udeliv,

samtaler og natteliv har været tema for vidensopsamlingen.

Deltagerne i VEGA-netværket er de personer, der er nærmest på de gamle, sosu-personalet i samarbejde med lærerne på de skoler, der har uddannet dem. Gennem feltstudier på lokalcentre og i hjem, hvor hjemmehjælperne kommer, er der opsamlet viden om, hvor den enkelte har befundet sig en hel dag igennem opfulgt af kvalitative interviews dagen efter, så den pågældende observatør kunne få personens egen version af, hvordan han/hun bedømmer sin dag og sine gøremål time for time. Notaterne viser, hvor de har været, og hvad de har lavet, men først når personen selv bedømmer dagen, opklares det, hvordan dagen har været. Hvor havde hun sin bedste tid den dag; det kan kun han/hun udpege. Alle personer er forskellige, og gennem iagttagelserne skærpes personalets blik for forskellene mellem de gamle, deres værdier, kulturforskelle, meninger, således som de konkret viser sig i hverdagens øjeblikke, stunder og forløb. VEGA er videnskabende.

Netværket er ikke udsprunget af et akademisk miljø, men man har været optaget af at producere en viden, der gør en forskel i praksis. Viden skabes af sosu-personalet i samarbejde med grund- og mellemuddannelsernes lærere. Lærerne bidrager herved til at udforske fænomener, som praktikerne møder i sin hverdag. Det giver lærerne en tættere kobling til indsigt

og viden om de områder, de underviser i, og som det er svært ellers at erhverve sig. Dette giver personlige erfaringer med at gå metodisk til værks og inspirere kommende social- og sundhedsarbejdere til at gøre det samme.

Marianne Elbrønd, Social- og sundhedsskolen Herning deltog på Ældrerådskonference i Rådhushallen i Århus 8.5.07 og fortalte om VEGA-netværket og de tanker, som ligger bag netværkets projekter. Oplysningerne om projektet og dets resultater ligger som netdokumenter. Marianne Elbrønd har sammenskrevet en rapport fra de første 10 år og lagt den på nettet. VEGA-netværket har i en række af sine projekter påvist, at der er en risiko for, at der ikke tages tilstrækkeligt hensyn til den personlige

dimension. Det kan især gå ud over individuelle hensyn, måltiderne, udelivet, samtaler og nætterne.

Netværket har det godt, der kommer flere deltagere, og VEGA er nu i gang med et større projekt: *Mere liv i gamles hverdag*, hvor man bygger videre på de foregående erfaringer. *Bedre samtaler, mere madlavning, mere udeliv og bevægelse, bedre nætter* er i fokus for projektet. Det handler om de gamle, der er afhængige af andre for at få deres hverdag til at fungere. Det har til formål at finde, dokumentere og formidle de metoder, der egner sig til at fastholde opmærksomheden på de gamles ønsker til deres hverdag, og de muligheder, der rent faktisk er for at tage tilstrækkeligt individuelle hensyn ved tilrettelæggelse af omsorgen.

Kilde: Cand. psych og leder af Efteruddannelses- og udviklingsafdelingen ved Social- og Sundhedsskolen i Herning *Marianne Elbrønd* samt hjemmesiden: www.ceps.suite.dk/vega.html, med netrapporten: *Hverdagsliv til arbejdsbrug*.

Samlet formidling af VEGA-netværkets erfaringer. 147 sider. Det har i en lang periode været Ergoterapeutskolerne i Århus og Odense og Social- og sundhedsskolerne i Randers og Herning, der har deltaget i projektet, der er forankret på Gerontologisk Institut. Flere deltagere og flere projekter er undervejs. VEGA er åben for nye deltagere.

Traute Larsen

Aktuelle Noter nr.12
fra Videnscenter på Ældreområdet

Ældre på arbejdsmarkedet

80.000 personer i aldersgruppen mellem 67 og 74 år har løbende arbejdsindtægt, viser en ny analyse fra ATP. Ikke overraskende er det borgere fra

de velhavende nordlige kommuner uden for København med lange uddannelser og høje indkomster samt ofte selvstændig virksomhed, der fortsætter længst på arbejdsmarkedet.

Kilde: Berlingske Tidende 29.7.2007.

Har medierne magt over politikerne og de politiske beslutninger?

Har mediestorme på ældreområdet indflydelse på ældrepolitiken?

Fra tid til anden raser en storm i medierne, hvor der afsløres billeder af forhold, der angår de ældre. Noget, som ikke burde finde sted på et lokalcenter eller plejehjem: Kærbosagen (De ansatte bruger gennemsnitligt fire en halv time i personalestuen med at drikke kaffe og beklage sig over, hvor travlt de har, afsløret af en studerende), Hjemmeplejen i Kbh. (Gamle lever i skidt og stank, nedskæringer i hjemmeplejen og mange aflysninger). Stregkoder skal styre arbejdet i hjemmeplejen: Aabenraa. Det er sager, som har været bragt som sensationer efterhånden i alle landsdækkende medier, hvor de har været intetst dækket gennem tre uger, ofte vinklet forskelligt af aviserne, hvorefter de er klinget af.

To forskere fra Center for Velfærdsstatsforskning, Syddansk Universitet, har undersøgt fem mediestorme på ældreområdet mellem 2000 og 2005 og analyseret dem for at undersøge,

1. hvilke mediestorme der har fundet sted,

2. hvilke typiske træk der er. Hvilke ældresteretyper, der anvendes i sådanne sager.

3. Hvordan og i hvilket omfang disse storme har foranlediget politikere nationalt eller lokalt til at gribe til handling.

Mediestormene har et bestemt mønster: Sagen afsløres, de faglige

organisationer kræver mere og bedre uddannelse, Ældresagen kræver en ældreombudsmand, en evt. socialdemokratisk ledelse gør den venstreledede regering ansvarlig på grund af den stramme styring af kommunernes økonomi, mens Venstre plæderer for private tilsyn og privatisering.

De medier, der har rejst sagen og forberedt den, er interesseret i en effekt. Undersøgelserne viste det mønster, at journalisterne afkrævede politikerne et svar og løfte om konkret handling på et problem, før journalisterne lod eksperter kommentere sagen. Denne prioritering kan skyldes flere ting, skriver forfatterne, men det er nærliggende at antage, at journalisterne ønsker at holde liv i mediestormene, eftersom eksperterne ofte dramatiserede problemet. Forfatterne skriver, at mediestormen ofte er en manifestation af modstridende interesser hos en række samfundsaktører, og dermed en reportage fra den politiske slagmark.

Alt imens bliver beboerne fremstillet som svage og hjælpeløse og evt. barnlige, og de behøver mediernes hjælp. En undtagelse fra dette ældrebillede er Efterlønssagen, tilbagebetaling fra arbejdsmarkedet, som netop gjorde op med, at man nødvendigvis er uarbejdsdygtig som 65 eller 67-årig.

Der konkluderes, at en direkte politisk effekt af mediestormene ikke er til at få øje på, hvis der tænkes landspolitisk og lovgivningsmæssigt. De mediestorme, der er opstået af konkrete sager, blev håndteret lokalt i de pågældende kommuner, en ekstrabevilling på 81 mio. (København), Udformning af en kommunal pressestrategi for sundhedsforvaltningen (Kærbosagen), bedre kommunikation med personalet, som blev til drøftelser med konkrete forandringer til per-

sonalets tilfredshed, og der blev alligevel ikke indført stregkoder (Aabenraa).

Den indirekte afsmitning på de politiske beslutninger eller debattens langtidsvirkninger er der ikke taget højde for i undersøgelsen, men der kan udmærket have været ældrepolitiske forslag, som har været inspireret af en konkret sag. Hele velfærdsdebatten udfolder sig netop i tiden efter stormene.

"Mediastormens magt", Syddansk Universitetsforlag 2007 er en sag på 200 sider, skrevet af *Christian Elmelund-Præstekær* og *Charlotte Wien*. Det er et videnskabeligt arbejde, der beskriver og analyserer mediestormene på ældreområdet og deres indflydelse på ældrepolitikken.

Bogen er tredje publikation i projektet: Velfærd for ældre – holdning og handling, fællesnævner på et projekt udgået fra Center for Velfærdsstatsforskning, Syddansk Universitet for ÆldreForum, Socialministeriet og Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service.

Tidligere undersøgelser: "Ældre billedet i medierne" af *Charlotte Wien* (FUAM 2006, 3) og "Et godt liv som gammel" af *Marie Konge Nielsen* (FUAM 2006, 2).

Traute Larsen

Aktuelle Noter nr.12

fra Videnscenter på Ældreområdet

Pensionsopsparingsmønstre

Danskerne sparer op til alderdommen som aldrig før. Mens der i 1995 var 96 pct. af de 30-64-årige, der havde en pensionsordning som supplement til folkepensionen, var tallet i 2003 99 pct. Men 15 pct. af de 60-64-årige havde dog i 2003 en pensionsformue på under 100.000 kr. Det svarer til en pensionsudbetaling på knap 700 kr. om måneden, viser en ny undersøgelse fra SFI.

Mænd havde i gennemsnit en pensionsformue, der var 30 pct. større end kvinders i 2003, og mens en 65-årig med en lang videregående uddannelse i 2003 kunne forvente en årlig livslang udbetaling på 372.662 kr., kunne en med grundskole som højeste uddannelsesniveau kun forvente 48.565 kr. Endelig halter kontanthjælpesmodtagere, førtidspensionister og en del indvandrere bagefter.

Kilde:

Pressemeddelelse fra SFI 7.8.2007.

Døden må vi leve med - En bog om døden og livet

Det er svært at tale om døden, døden er et tabu som samtaleemne, vi vil helst undgå at konfronteres med døden eller en dødsmerket person. Kræftramte kan fortælle, at bekendte går over på den anden side af gaden for at slippe for at møde dem. Det føles pinligt at komme for tæt på. Vi ved godt, at vi skal dø, men vi skubber døden fra os.

Karen Akhøj og Ernst Jensen, begge psykologer, har skrevet en bog, som emnemæssigt kommer rundt om døden, netop for at bryde tavsheden om døden. Der er et afsnit om at acceptere vor egen død og erkende dødsangsten, som findes dybt i os, fra vi er børn. Der er afsnit om begravelse, dødsannoncer, børn og døden, selvmord og eutanasi, arv, organdonation og selvmord. Et afsnit om hospice fortæller om hospicetanken og

den lindring og ro, der kan hjælpe en døende til en værdig død. Der skitseres nogle historiske og kulturhistoriske træk for hvert emne, der tages op, så læseren kan få lidt indblik i skikke og tankegang før og nu.

Forfatterne tænker sig bogen brugt som baggrund og inspiration for læreren i folkeskolens ældste klasser eller som bidrag til sundhedsuddannelserne eller pædagogseminarierne. Bogen har mange emner behandlet kort, men man kan hente introduktion til et emne og bruge litteraturlisten til at komme videre.

Døden må vi leve med – En bog om døden og livet.

Af Ernst Jensen og Karen Akhøj.
Bogforlaget Frydenlund,
2006. 180 sider

Tine Fristrup om den gode tid i alderdommen

Mandag den 8. oktober 2007 kl. 16.30 i Møllestien

Ældre vil udvikles - ikke afvikles har Tine Fristrup fortalt i P1: "Krause på tværs". Hun vil i FUAM prøve at vise forskellen fra det gode liv i alderdommen til den gode tid i alderdommen.

Tine Fristrup er forskningsleder på et projekt, som fortæller en ny fortælling om det at blive ældre.

Den kommende generation af ældre vil ikke være gammel. Hvem er de, hvad gør de, og hvad stiller de af krav til de fremtidige muligheder. Er alderdommen udsat? Hvorfor er overgangen til pensionisttilværelse så svær for mange? Forskningsprojektet gør op med det forældede ældresyn.

FUAM holder åbent møde - tag dine venner med

Tema: Frivilligt arbejde

Tove Holm pejler os ind på frivillighed

Historie

Frivillighed er kommet voldsomt på banen i de senere år. Tidligere var det et beskedent område, når det skulle tale om sig selv. Men jeg husker tilbage fra min barndom under krigen, at der eksisterede en organisation, der hed Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse. Man organiserede indsamling af ting til genbrug, og det var ofte arbejdsløse, der indsamlede det. En organisation som Røde Kors er også velkendt. Kirkens Korshær har udført frivilligt arbejde siden 1912, og vi behøver bare at tænke på spejderbevægelsen og sportsklubberne for at få en fornemmelse af, hvor omfattende det er.

Vores velfærdssamfund, som vi kender det nu, fik sin begyndelse med Steinckes socialreform i 1933. Da var vi ved at blive et industrisamfund. Før den tid var familierne henvist til at hjælpe hinanden, og i landsbyfællesskabet var der en form for frivilligt socialt arbejde: man tog sig simpelthen af hinanden.

Et særligt kapitel er ”hattedamerne”, som blandt andet var en faktor i Børneværnenes arbejde. Det var damer af det bedre borgerskab, og de har sikkert fået navnet, fordi de i modsætning til de mennesker, de besøgte, bar hat og beholdt hatten på under besøget. Så var afstanden markeret.

Center for frivilligt socialt arbejde

I nyere tid har det været problematisk i de år, der var stor arbejdsløshed. Blandt ansatte i kommunalt regi var der modvilje mod dem, der arbejdede frivilligt. Vi har også set, at der blev problemer for efterlønnere, som gerne ville arbejde frivilligt, men hvor man kun accepterede 200 timers arbejde, ligesom det gjaldt for lønnet arbejde.

Nu er billedet totalt forandret, og der er ligefrem oprettet en institution, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, som arbejder på at påvirke folk til at gøre en indsats for andre. De tilrettelægger møder med oplysende foredrag, de laver kurser (som jeg i øvrigt godt kan anbefale), og senest har FUAM sammen med andre organisationer og foreninger modtaget en opfordring til at deltage i et projekt, som skal dokumentere de fremskridt, der opnås ved hjælp af frivilligt arbejde. Jeg synes, det er lige i overkanten, når centret kræver, at

”Organisationen skal have brugerrettede aktiviteter. Den aktivitet eller projekt, I ønsker at udvikle dokumentationssystemer for, skal have eksisteret i et par år, og have udsigt til også at eksistere fremover. Organisationen skal have en sekretariatsfunktion med

mindst en fastansat medarbejder, der står til rådighed for aktiviteten, og som kan være med til at støtte op om dokumentationsarbejdet

Der skal være opbakning til dokumentationsarbejdet fra bestyrelse og medarbejdere - frivillige såvel som lønnede ”

Det gode medborgerskab

Jeg føler mig lidt lammet, når der går så megen organisation og dokumentation i noget, der blot var ment som et ønske om at række hånden ud til et medmenneske.

Helt anderledes bliver frivillighed opfattet af ÆldreForums formand Poul Riis, som jeg refererede i Nyhedsbrev, 2007, nr.1, s.3 for at have den opfattelse, at en lige så værdifuld indsats er *”det gode medborgerskab forstået som et vidtstrakt naboskab, der ved større opmærksomhed med mennesker imellem kan genskabe nogle af de tabte relationer.”*

Hvem er de frivillige

De frivillige er mennesker, der føler, at de har et overskud til at gøre en indsats for andre, som de mener, har brug for en håndsrækning, men i det store og hele er det mennesker, som også tidsmæssigt har et overskud. I flygtningehjælpen har jeg oplevet mange unge, som mente, at de havde overskud til at være med, selvom de både havde arbejde eller studier og familie. De fleste kommer nok fra de grupper, som endnu ikke har stiftet familie, eller fra pensionister eller efterlønnere. Mange af de unge i flygtningerådgivningen fik dels et indblik i

praktisk arbejde med flygtninge, og dels var det for nogle et springbræt, når de blev færdige med deres uddannelse.

Hvorfor bliver man frivillig

Jeg tror, der er flere grunde til at gå ind i frivilligt socialt arbejde. For nogle ligger der et krav i dem om, at de skal gøre noget for andre. Måske ligger det i deres opdragelse om at vise næstekærlighed. For andre er der et engagement, fordi de har en angst for at føle sig overflødige i tilværelsen. De synes, deres tilværelse er uden mening, hvis de nøjes med at tage vare på sig selv. Som regel sker der det, at man oplever så megen glæde ved det gensidige forhold til et medmenneske, at man bliver ved år efter år, og nogle oplever at få kontakt med helt andre grupper af mennesker og helt andre problemstillinger, end de før har kendt.

Selv har jeg gennem mange år været engageret i arbejde med flygtninge og indvandrere på privat basis, og jeg arbejdede i 4 år i Flygtningehjælpens Rådgivning, som på et tidspunkt manglede frivillige. Selv havde jeg et ønske om at ajourføre min viden om den sociale lovgivning og få et bedre kendskab til flygtningeområdet. Det fik jeg både gennem arbejdet og gennem nogle fremragende kurser. Der fik jeg også en sidegevinst: Det var spændende at arbejde sammen med både unge og gamle.

Mit seneste arbejde som frivillig er i et projekt som Social- og Sundhedsskolen har i gang for at fastholde deres elever i uddannelsen ved at sætte

dem i forbindelse med voksne mennesker, som vil videregive deres erfaringer og holdninger til eleverne. Det er spændende, og det giver mig mulighed for kontakt både med yngre mennesker og med den gruppe af vejledere (mentorer), som mødes nogle gange i årets løb med de to projektlede fra Social- og sundhedsskolen.

Jeg ved, at mange af FUAM's medlemmer er i gang med et eller andet frivilligt arbejde, og jeg tror, vi er enige om, at det er værdifuldt på den måde at kunne give og tage, sluttede Tove.

I dagens debat efter Toves oplæg var vi mest optaget af opfordringen fra "Center for frivilligt arbejde" om at deltage i et projekt, som skal dokumentere de fremskridt, der opnås ved hjælp af frivilligt arbejde. De kræfter, vi nu lægger i den form for arbejde hver især, drejer sig om at være til stede og virke blandt de mennesker, vi har valgt at hjælpe, *ikke* om at skulle dokumentere for andre, hvad vi gør, men yde hjælpen der, hvor behovet er, og gøre det i fællesskab med de mennesker, der sammen med os yder indsatsen. Det duer simpelthen ikke at skulle have betalt sekretariatsfunktion. Det har vi ikke råd til, hverken økonomisk eller med hensyn til menneskelige ressourcer. *Der, hvor vi har valgt at hjælpe, gør hjælperne arbej-*

det uden løn. Skal vi have tid til at dokumentere, vil de fleste kræfter skulle bruges der, og ikke på dem, vi vil hjælpe! Samværet, der gør det værd at være til som menneske, vil gå tabt.

Det ligner i betænkelig grad det, der sker i skoler og børnehaver for tiden, hvor de ansatte får lyst til at flygte fra det hele, fordi der ikke bliver tid til det egentlige, nemlig de mennesker, der har brug for en. Der skal være tid til at leve, virke, lære, udvikle sig, også når man er oppe i årene, og de ansatte bør først og fremmest bruge tid på at give fra sig af deres viden og tage den i anvendelse, når der er brug for den. Det handler jo om tid til nærvær, til omsorg, til at stille spørgsmål til tilværelsen, til at undres - sammen. Til at finde ud af, hvad vi egentlig har brug for for at få et godt liv og et samfund, det er værd at leve i og give videre til kommende generationer.

Sagt ganske kort: Hvad er det, vi vil med hinanden? - Hvad er vi her for? De spørgsmål må så ofte, som det er muligt, ligge bag ved det, vi arbejder med i hverdagene.

Det, jeg/ vi vil kalde "den ægte frivillighed", hvor det handler om "Det gode medborgerskab" - der hvor mennesket har øje for "den anden", når der er brug for det.

Refereret af Kirsten Trollegaard

*Aktuelle Noter nr. 12
fra Videnscenter på Ældreområdet*

"Knogleryster" afslører løse hofter

En såkaldt 'knogleryster' kan nu afsløre kunstige hofter, der er blevet løse. Det er University of Bath i Eng-

land, der har udviklet teknikken. Det maskinen "hører" er det lille mellemrum mellem den indsatte kunstige hoft og den knogle, den "sættes på", hvis hoften er løs, og det kan opfattes som en lyd.

Kilde: BBC News 5.8.2007.

Håb for paradentoseramte

Selvstændig tandplejer fjerner det, der ikke skal være der, og putter ikke det syge tilbage til tandkødslomerne

Tandplejer Cammilla Friis har specialiseret sig inden for paradentose "de løse tænders sygdom". Hun fortalte på FUAM's møde 14. marts om sit arbejde og samarbejde med patienterne, hvor hun arbejder uden operation.

Hun kunne henvise til, at tandlæge og professor Palle Holmstrup (Jyllandsposten Oktober 2006) udtaler, at paradentose er et kronisk sår og skal behandles som sådan. Paradentose er en sygdom, som involverer immunsystemet, hvorfor patienterne ikke er selvforskyldt i deres betændelse/ paradentose.

Behandlingen, som både helbreder og forebygger paradentose/tandkødsbetændelse, har Cammilla Friis rigtig gode erfaringer med. Rygere, som tit får af vide, at de skal stoppe med deres last for at holde sygdommen væk, har med denne behandling fine muligheder for at ånde lettet op. FUAM har bedt hende skrive lidt til bladet om sit arbejde:

Jeg har været ansat hos tandlæger og kunne se, at den tid, der er til grundige behandlinger af paradentose, desværre ingen effekt havde. Når man har paradentose, har man en infektion startende i tandkødet. Der er de elementære tegn som er hævelse og rødme. Vores immunforsvar hjælper os langt hen ad vejen, men nogle

af os skal have hjælp til at komme denne sygdom til livs.

Der er temmelig mange mennesker, der har det: ni ud af ti har tandkødsbetændelse. Én ud af fem mellem 65-74 år har paradentose. Kilde: ph.d. tandlæge Ulla Krustrup 2005.

Når jeg behandler folk, er det med et ligeværdigt udgangspunkt. Mange er i forvejen flove over at have denne sygdom, og flere har oplevet at blive skældt ud af deres behandler. Det, jeg får resultater med, er mit håndværk kombineret med at motivere patienten, så vedkommende med egne øjne kan se et resultat. Jeg medinddrager patienten.

En journalist spurgte mig: "Hvad er det, du gør, som er nyt"? Til det svarede jeg, at jeg fjerner det, der ikke skal være der. Og dernæst putter jeg ikke det syge tilbage til tandkødslomerne.

Jeg har lige haft en meget ung pige, som havde meget betændt tandkød og blister på tungen og læben. Hun havde lige betalt for en tandrensning. Og fået af vide, at hun bare skulle bruge tandstikkere. Men når vi har en infektion i tandkødet i hele munden, er det et sår på størrelse med en håndflade. Når det er et sår, skal det behandles som sådan.

Paradentose starter som betændelse i tandkødet. Man kan ikke gøre for, at man har det. Behandlingen består i at få såret rensset og tilført en kost, så cellerne kan få næring.

Cammilla Friis
www.bevardintand.dk

Foreningsbutikken i Folkeoplysningens hus

Hvorfor er vi her, og hvad kan vi bruges til

Oplæg ved Tina Gerling Thomsen

Vi er til for foreningernes skyld, fortæller Tina Gerling Thomsen, projektleder for foreningsbutikken.

Det var en stor overraskelse for hende, at der fandtes så mange frivillige foreninger i Aarhusområdet. Man er nået til et tal på 360 foreninger, hvoraf Tina har fundet 40, som ikke var registrerede. Projektet i butikken går først og fremmest ud på at skabe trivsel og understøtte, og at forvalte omkring ansøgninger. Et første mål er, at vi vil gøre os kendte, som Tina siger. Der er hurtigt kommet mange henvendelser, og her skal kunderne definere, hvilke behov de har. En større og større mængde aktiviteter foregår ikke i organiserede foreninger, men i en slags interessegrupper. Det frivillige seniorliv er et mere dækkende begreb. De vil ikke være så bombastiske, og det er den type foreninger, vi gerne vil støtte. Folk vil gerne yde noget frivilligt arbejde, men de er ofte kortere tid på et bestemt sted, end de var tidligere. Vi hjælper med alle typer af problemstillinger vedrørende det frivillige arbejde eller vedrørende foreningsdrift – foreningsservice.

Eksempler på hjælp:

Til ansøgninger, at finde den rigtige pulje og at udforme ansøgningen

Med at skaffe lokaler

Når folk får gode ideer, hvordan gribes det an

Spørgsmål om afvikling af generalforsamlinger eller udarbejdelse af vedtægter

Med at skabe netværk - Her har man f.eks. afholdt et netværksmøde for datastuer

Koble foreninger, der søger frivillige, med frivillige, som søger frivilligt arbejde (tidligere senior-satellitten).

Foreningsnetværk hænger sammen med vores mål: at inspirere til nye udviklingsområder

Lade foreninger inspirere hinanden, lære af hinanden. Det er min erfaring, fortæller Tina Gerling Thomsen, at de nye muligheder viser sig, når ildsjæle bringes sammen,

Foreningsarbejde er vigtigt for mange mennesker som derigennem får mulighed for at "holde fast" i de gamle aktiviteter, når noget støder til. Det skal vi hjælpe med. Vi har i dag bevis for, at folk med et stærkt netværk er mindre syge! Den viden skal vi have

med os! I foreningsbutikken er det vores hensigt at støtte foreningerne i det, de vil, og løse de opgaver, de kommer med, og det er spændende med erfaringsudvikling på tværs!

Målet er at nå alle typer af aktiviteter inden for et år.

Det er Frivillighedsrådet, som "ejer" projektet; de hæfter for projektet i forhold til ministeriet. Tina Gerling Thomsen føler sig ret ny i jobbet, selv om hun har en række jobs bag sig i lignende sammenhænge. Hun er ansat som projektkoordinator, foreløbig i et 2-årigt projekt. Der er 8 frivillige butikspassere og 6 frivillige konsulenter, som man kan trække på med rådgivning f.eks. omkring regnskab, IT m.m. Pengene til projektet kommer fra socialministeriet og kommunen. Der er en styregruppe, og der arbejdes tæt sammen med Fribørsen som en forudsætning for bevillingen.

Efter Tinas oplæg vendte vi os mod den måde, FUAM har arbejdet på gennem årene. Vi har ofte oprettet arbejdsgrupper, når vi har været optaget af et emne, vi ville gøre noget ved. Et eksempel på det var ideen om at støtte Venskabsforeningen for "Ældre danskere og indvandrere". Vi prøvede at få deres medlemmer med i vores forening, men sproget var en hindring. Det var for svært for dem. Til gengæld har vi haft samtalegrupper i venskabsforeningens lokaler i længere perioder om emner, man der var optaget af. I selve FUAM har medlemmerne i årenes løb hentet støtte og inspiration hos hinanden omkring mange forskellige emner, bl.a. til frivilligt arbejde i egne sammenhænge.

Der blev spurgt fra FUAM, om vi ville kunne bruge foreningsbutikken. Det siger Tina ja til. F.eks. ville det kunne lade sig gøre at finde lokaler til afvikling af et større en-dags arrangement. Tina Gerling Thomsen tror, der vil blive stor efterspørgsel på lokaler fra foreningerne. I Århusområdet er man dog heldig at have frivillighuse, medens der til gengæld ikke er nogen penge til rådighed til det, der skal foregå i lokalerne.

Næste emne, vi kom ind på, var det berigende at være flere generationer i samme forening, som der oprindeligt var i FUAM. Det lykkedes tidligere, da vi selv kom med som yngre, men er rigtig svært i det lange løb. Som Tina siger, er det noget, mange har forsøgt, men det er ofte gået som hos os! I dag er der oven i købet en tendens til at ældre deler sig op i flere grupper aldersmæssigt. I den yngre gruppe arbejder nogle endda med emner, der hører de endnu yngre til! Hos os synes vi, at man i stedet burde erkende sin alder, og nå til at kunne sige: Hvad er bedst for mig lige nu? Det fik os til at komme ind på at diskutere den store forskel på generationerne med "ansvar og pligt" som det centrale og "nå-generationen", hvor mange tænker mest på sig selv.

Tina mener, at der i tiden er forskellige bølger og bevægelser. Hun ser mange, også unge, der har stor glæde af det frivillige arbejde, og endda når at deltage i det ved siden af deres daglige arbejde. Har selv gjort den erfaring, at unge i dag står i kø for at deltage i frivilligt arbejde - bare på deres måde! Der har aldrig været så mange frivillige i Danmark som nu, ca. 33 %

af befolkningen. Et fint eksempel er en "geriatrik efterbehandling" - med besøgstjeneste i Århus. Her meldte mange sig, og de ville nærmest yde mere, end man normalt gør. Bl.a. gå med folk på torvet om lørdagen

De var meget fleksible. - Når muligheden er der, udvikles det - efter Tinas mening!

For Tina Gerling Thomsen er noget af det vigtigste at nå ud til enkeltper-

soner og foreninger og fortælle om de muligheder, der er, og få sat gang i tingene!

Foreningsbutikken, hvor frivillige hjælper frivillige - er et godt tilbud til seniorer i Århus. Tak Tina, fordi du gav dig tid til at fortælle os om det.

I FUAM håber vi, at vi ses igen.

Referent:

Kirsten Trollegaard Jørgensen

Foreningsbutikken

Frivillige hjælper frivillige - et tilbud til seniorer i Århus

- Hjælp til seniorforeninger - både nye og gamle
- Formidling af frivilligt arbejde
- Foreningsnetværk
- Rådgivning
- Hjælp til ansøgninger
- Og meget mere

Butikken er åben tirsdag og torsdag formiddag

Telefonisk henvendelse til 86 12 72 81 og mobil 51 54 32 90

Butikken kan også kontaktes på nedennævnte E-mail-adresse:

tgt@foreningsbutikken.dk

hjemmeside: www.foreningsbutikken.dk

Foreningsbutikken har en ansat: Projektkoordinator Tina Gerling Thomsen
Øvrige medarbejdere er frivillige.

*Aktuelle Noter nr. 12
fra Videnscenter på Ældreområdet*

Ældre flygtninge lades i stikken

Udlændingenservice overser ældre kvoteflygtninge. Hvert år tager Udlæn-

dingeservice på kvoterejser, hvor man interviewer og udvælger de flygtninge, som kan få ophold i Danmark. På den seneste rejse interviewede man 112 flygtninge, hvoraf kun 5 var over 50 år.

Kilde: Kristeligt Dagblad 19.7.2007.

Referat af FUAM-mødet onsdag den 9. maj 2007

Frivilligt arbejde set fra mange sider

*At sætte "prikken over i'et"
hos mennesker, der har det behov*

Vi havde her besøg af frivilligruppen fra Odder kommune kaldet "Prikken over i'et".

Projektgruppen, der består af fem personer, var alle mødt op for at deltage i dagens debat.

Gruppen præsenterede sig for os og fortalte, hvad der havde fået dem til at gå ind i arbejdet. Alle var inspireret fra jobs eller frivilligt arbejde, de tidligere havde deltaget i. De fik projektet sat i gang i 2004 som et samarbejde mellem gruppen og Odder kommune.

Formålet for dem er at drive et frivilligt korp, der kan yde hjælp, som det offentlige ikke er i stand til at yde til brugere af ældre- og socialområdet. De skal så at sige sætte "prikken over i'et" hos mennesker i kommunen, som har behov for den hjælp, de kan yde.

Gruppens medlemmer mødtes på et lederkursus, blev kontaktet, og her blev styregruppen dannet. Man fandt et idégrundlag at bygge det op på, inviterede alle frivillige sociale, humanitære foreninger til et større møde – her blev en projektgruppe nedsat. Begge grupper tog på en tur til Fredericia, hvor der er et godt arbejde i

gang af lignende art. Det gav dem rigtig meget, og deres idégrundlag blev bekræftet.

Det overordnede ansvar har hidtil været placeret hos en styregruppe bestående af en repræsentant for Ældresagen, en brugerrepræsentant fra Aktivitetshuset, samt arbejdsmiljøleder, leder af Aktivitetshuset, centerleder, og ældrechef i Odder. Selv har projektgruppen haft det daglige driftsansvar, og har i høj grad arbejdet selvstændigt og kvalificeret. Det er nu blevet foreslået, at styregruppen nedlægges, så der bliver fuld brugerstyring fremover, da samarbejdet er etableret og har vist sig at fungere.

Selv ønsker projektgruppen at have en fast kontaktperson i kommunen, idet de finder det vigtigt, at projektet er et samarbejde mellem frivillige og kommunen. Projektgruppen består i dag udelukkende af frivillige. Projektgruppen har tilknyttet ca. 16 frivillige "prikker" til sig, som alt efter opgave stiller sig til rådighed for projektet.

Som arbejdsgrundlag er der blevet udarbejdet to informationspjecer, en til de frivillige og en til brugerne. Desuden har man haft god hjælp til at få

lavet et identitetskort til alle frivillige og fået udarbejdet et tavshedsløfte, som alle skal kende til og underskrive.

Gruppen fortæller videre: Vi har et medlem (Jon), der er vores mand - ud til brugerne. Hans mobiltelefon er tændt døgnet rundt. Alle fem i projektgruppen har IT forbindelse, så vi kan være i kontakt med hinanden pr. e-mail. Vi har også sendt ansøgninger til Tips- og Lotto og andre, f.eks. det lokale Kvickly. De sidste har ikke givet penge, men indbudt os alle 21 til en kop kaffe m.m. Vi har også sikret de mennesker, der tager ud til folk, idet vi har tegnet en forsikring, der gælder alle vore frivillige. Vores ønske er at kunne få det som i Århus, hvor kommunen betaler for en lignende forsikring.

I starten var vi 20-25 frivillige. Vi er nu nede på 21, men der er kun 10, der meget ofte stiller sig til rådighed. Opgavernes karakter spiller her en rolle. Vores gruppe havde mange møder i den første tid, men er nu nede på at mødes 1 gang månedligt eller efter behov. Det arbejde, vi udfører, kræver ofte en god fysik, og det koster at køre i bil. Vi, der er frivillige, skal passe på, at vi ikke tager arbejde fra nogen. Selv få vi ingen betaling eller goder for vore ydelser, heller ikke kørselsgodtgørelse. Der er dog en årlig telefongodtgørelse på 800 kr. til de fire frivillige i projektgruppen, Jon bruger projektgruppens telefon.

Vi har arbejdet på at få et frivilligcenter i kommunen, og det er sat i gang nu og fungerer med en fast lønnet medarbejder.

Vi har et ønske om at få en "Frivilligportal" i kommunen, så vi kunne få et

bedre overblik over, hvilke frivillige sociale humanitære foreninger der er i området. Det ville gøre, at vi kunne samarbejde og koordinere arbejdet bedre, end vi kan nu. I Odder er der p.t. 48 sociale humanitære foreninger, og her er ikke medregnet idrætsforeninger. En gang årligt inviterer Odder kommune foreningerne til et dialogmøde; disse møder er velbesøgte med en god dialog, der bl.a. har ført til arbejdet for et frivilligcenter og en frivilligportal.

For vores vedkommende finder folk os gennem vore pjecer, via de ansatte på ældreområdet i kommunen og/eller gennem bekendte o.l. - "Prikken over i'et" har også annonceret i Odder Avis, men det er for dyrt. Men vi er nævnt i avisen og i telefonbøger.

Vi løser opgaver af vidt forskellig karakter. Her er nogle eksempler:

- Ledsagelse til indkøb, udflugt, underholdning, undersøgelse.
- Højtælsning, sang, musik, fortælling.
- Hjælp til at holde kaffeselskab.
- Hjælp til forståelse og besvarelse af breve etc. for udlændinge.
- Ophængning af billeder.
- Skiftning af el-pære.
- Bisidderfunktion i forhold til det offentlige mv.
- Støtte ved sygdom, hvis ægtefællen har brug for en fritime.
- Hjælp med brug af computer.
- Afhentning af bestilte varer.
- Hjælp ved arrangementer om brandforebyggelse.

- Opsætning af brandalarm.
- Tåge gardiner ned, der skal vaskes
- Sætte glidesøm under møbler, så de lettere kan flyttes
- Lektiehjæl

Mange andre opgaver kunne nævnes.

Opgaver, vi ikke vil påtage os er: Fast havepasning, snerydning, daglig hundeluftning, flytning m.m.

I det hele taget er det vigtigt, at vi passer på hinanden, så der bliver tid til et liv ved siden af!

Det er også vigtigt at give mulighed for videreudvikling. Derfor sørger vi for at finde egnede kurser og arrangerer inspirationsdage. Det har stor betydning for både den enkelte og fællesskabet.

På mødet glædede vi os sammen over det positive, at hver 3. dansker har et frivilligt arbejde, og at man er begyndt at tale om, at folk i arbejde burde have fri tid til frivilligt arbejde!

Det var også glædeligt, at man i Odder har et begreb, der hedder: "Hospi-

ce uden mure". Da vi ikke fik tilladelse til oprettelse af et hospice, er der blevet etableret tre hospicepladser på et af kommunens ældrecentre. Ligeledes er der en frivilliggruppe, der er ved at blive etableret i et fællesskab, hvorfra de tager ud som "vågekoner" hos mennesker, der ligger for døden på kommunens ældrecentre!

I Århus arbejder menighedsplejen med det. Det findes også hos "Røde Kors", og i Silkeborg har man p.t. 4 "vågekoner". - Det viser lidt om, hvor mangfoldigt og stærkt det frivillige arbejde er i dagens Danmark!

Fra FUAM vil vi sige en varm tak til "de fem fra Odder": Knud Erik Hansen, Kirsten Esper Andersen, Henny Hove, Annelise Greve og Jon Bahl, der ville berige os og vore medlemmer med større viden om forårets emne: Frivillighed

Referat: Kirsten T.J.

Aktuelle Noter nr.12 fra Videnscenter på Ældreområdet

Globalt ældreråd

Et noget alternativt ældreråd, der kalder sig "The Elders", har set dagens lys. Det er en sammenslutning af tidligere statsmænd som Nelson Mandela og Jimmy Carter, og rådet vil arbejde for at finde brugbare løsninger på verdens problemer.

"Denne gruppe kan tale frit og modigt og arbejde både i offentlighedens lys og bag scenerne, på hvilke som helst skridt, der er nødvendige at tage. Sammen vil vi arbejde for at opmuntre mod, hvor der er frygt, fremme enighed, hvor der er konflikt, og inspirere til håb, hvor der er fortvivlelse", udtaler Mandela, der fyldte 89 samme dag som initiativet blev søsat.

Kilde: Kristeligt Dagblad 20.7.2007

Kommende møder

Bemærk: *mandag* ny mødedag!

Tema: Efterladenskaber

Mandag den 10. september 2007

Vores historie er værdifuld, kan vi give den videre?

Oplæg ved Tove Holm

Mandag den 8. oktober 2007

Den gode tid i alderdommen (se mere side 15)

Adjunkt Tine Fristrup, Danmarks Pædagogiske Universitet indleder

Mandag den 12. november 2007

Social arv

Oplæg ved socialrådgiver Lisbet Thorendahl

December er mødefri

FUAM Nyt nr. 3/2007 kommer

i begyndelsen af december med mødedage i foråret

Sted: Dagligstuen

i Lokalcenter Møllestien

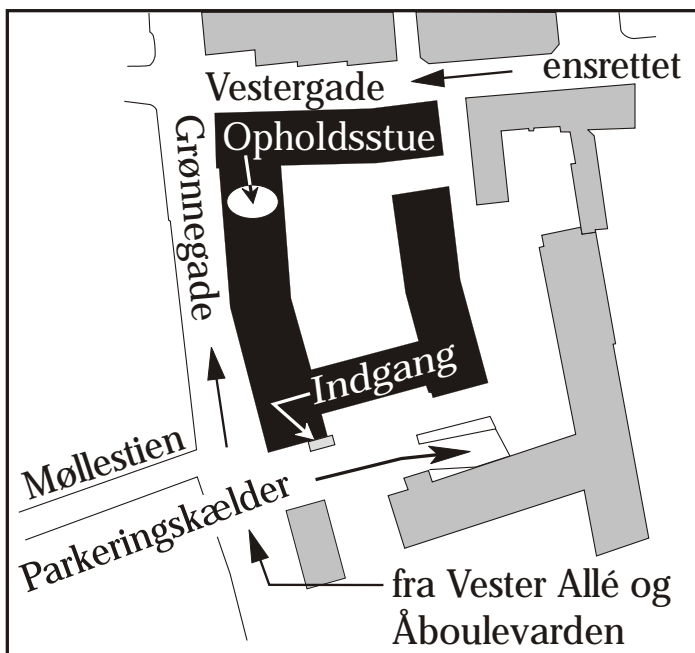
Grønnegade 10, Århus C

Tid:kl. 16.30 - 18.00

(se kortskitse på bagsiden af omslaget)

Foreningen til Udvikling af Alderdommens Muligheder

ISSN: 1902-2670

Her finder du FUAM

Sekretariatet:

Tove Holm
Åkrogs Strandvej 43
8240 Risskov
Telefon 8617 9065
E-mail: toveholm@webspeed.dk

Foreningens gironummer er:
572-6646

Ved bankoverførsel anvendes
konto-nr. 1551 0005726646

CVR-nummer: 30620895